

Votre Programme Matmidim – Chiour ALEPH
Parashat Mikets – du 13 au 17 Décembre 2020

ת"ס

Matmidim
Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

HANOUKA

Cette semaine, le sujet d'étude porte sur **HANOUKA**, et plus précisément sur **l'emplacement de la H'anoukia à la porte d'entrée**.

Il y a une discussion entre Rachi et Tosfot sur l'emplacement, et il faudra comprendre leurs explications et ce qui en découle à travers les différentes Guemarot. Nous serons aussi amenés à nous pencher sur la compréhension à la base de la Mitsva de l'allumage qui est destiné au Pirsoum Hanes (la publication du miracle).

Toute l'équipe de Matmidim vous souhaite un joyeux H'anouka, que la Lumière de la Torah et ses bénédictions emplissent vos foyers !

Bon Limoud sur Matmidim !

Tephila avant le Limoud

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חברי, שלא אמר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר, ולא ינשלו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם. כי !! יתן חכמה מפיו דעת ותבונה. גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך.

Tephila après le Limoud

מודה אני לפניך !! אלהינו ואלהי אבותינו, ששמעת חלקי מיושבי בית המדרש. ולא שמעת חלקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים. אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורדם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך.

Programme du Dimanche

1. Etude des quemarot qui concernent cette Souguia

Etudier l'avis de Rachi. Qu'est-ce qui l'emmène à expliquer la Geumarra de cette façon ?

Même travail avec Tosfot

במה מדליקין פרק שני שבת **כא:**

רש"י

(דף ט"ז): **מצחון**. משום פרסומי ניסא. ולא צרי"ר אלא צחצחו שצתייהן היו פתוחין לחצר: ואם היה דר **צעלייה**. שאין לו מקום צחצר להניחה שם: **מניחה**. מצפנים כנגד חלון הסמוך לרה"ר: **הסכנה**. שהיה להם לפרסויים חוק ציוס אידס שלא יבעירו נר אלא צבית ע"ז שלהם כדאמרינן בגיטין (פ"ב דף ט"ז): **נר**

מעם לדבריו דמעלין בקדש ואין מורידין ת"ר
 ח"ג נר חנוכה מצוה להניחה על פתח ביתו
 מבחוץ אם היה דר בעלייה מניחה בחלון
 הסמוכה לרה"ר ובשעת הסכנה מניחה על
 שלחנו ודיו אמר רבא צריך נר אחרת

תוס'

אדם צבית: **מצוה** להניחה על פתח ביתו מבחוץ. ומיירי דליכא חצר אלא צית עומד סמוך לרה"ר אבל אם יש חצר לפני הצית מזה להניח על פתח חצר דאמר לקמן צ' חצר שיש לה צ' פתחים צריכה צ' נרות ואמרי' נמי נר שיש לה שני פיות עולה לשני בני אדם משמע לשני צתים ואם היו מניחים על פתחי צתיהם היה לזה מימין ולזה משמאל אבל אי מניחים על פתח החצר אתי שפיר: **ובשעת** הסכנה. נראה

Les mots du jour à apprendre :

Entrée	פֶתַח
fenêtre	חֲלוֹן
Elévation Etage	עֲלִיָּה

Programme du Lundi

Comparer le Rachi suivant avec celui étudié la veille. Qu'est ce qu'il rajoute ?

במה מדליקין פרק שני שבת כב.

ועקרבים יש בו: אמר רבה ז"ר חנוכה מצוה להניחה בטפח הסמוכה לפתח והיכא מנח ליה רב אחא בריה דרבא אמר מימין רב ז"ר משמאל מדפתי אמר משמאל והילכתא ז"ר משמאל כדי שתהא נר חנוכה משמאל ומזוזה מימין: אמר רב יהודה אמר רב אסי (אמר ז"ר)

רש"י

מלוא להניחה. בחזר או צרה"ר בטפח הסמוך לפתח שאם ירחיקנו להלן מן הפתח אינו ניכר שצעה"צ הניחו שם: מימין. צניסמו לציתו לימין: מוזה. קי"ל דבימין דכתיב

Les mots du jour à apprendre :

A proximité Juxtaposé	סמוך
Droit Domaine	רשות
Domaine public	רה"ר = רשות הרבים

Programme du Mardi

Etudier la contradiction du Rachba sur Rachi. Comment auriez-vous pu répondre simplement ?

חידושי הרשב"א מסכת שבת דף כא עמוד ב

נר חנוכה מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ. פירש רש"י ז"ל לא ברשות הרבים אלא בחצרו שבתיהן היו פתוחין לחצר, ואם היה דר בעליה שאין לו מקום בחצר להניחה שם מניחה בפנים כנגד חלון הסמוכה לרשות הרבים, ואינו מחזור בעיני מדתנן ומייתנן לה בסמוך הניח חנוני את נרו מבחוץ החנוני חייב רבי יהודה אומר בנר חנוכה פטור מפני שהוציאה ברשות, ואם אין מניחה אלא בפנים וזה הניחה בחוץ ממש למה פטור ומי הרשהו, ואם אתה אומר דוקא בשהניחה כנגד חוץ ולעולם בפנים בחצרו, אם כן אפילו חנוני בכי הא אמאי חייב והלא ניזק ברשות המזיק הוזק ואדרבה בעל הגמל חייב, אלא מסתברא מבחוץ ממש קאמר

Comme qui pense le Tosfot Haroch ?

תוספות הרא"ש מסכת שבת דף כא עמוד ב

מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ. וכגון שהבית סמוך לרשות הרבים אבל אם יש חצר לפני הבית מצוה להניחה על פתח החצר דהכי משמע לקמן חצר שיש לה שני פתחים צריכה שתי נרות, ומיהו רש"י פי' לקמן חצר שיש לה שני פתחים כגון שיש לבית שני פתחים פתוחים לחצר ומבעל גמל דלקמן אין ראייה דצריך שיניח על פתח החצר, דהתם איירי בחנות שפתוח לרשות הרבים ואין חצר לפניו

Les mots du jour à apprendre :

Cours	קצר
Dévoilement	פְּרוּסוּם
A l'intérieur	בְּפְנִים

Programme du Mercredi

Comment le Ritba comprend Rachi ? Pourquoi en vient-il à cela ? Comment répond-il à la question du Rachba ?

חידושי הריטב"א מסכת שבת דף כא עמוד ב

מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ. פי' כי היכי דלעביד פרסומי ניסא בכולי עלמא, ומה שפירש"י ז"ל לא מבחוץ ברשות הרבים אלא מבפנים סמוך לרשות הרבים, לאו למיסר בחוץ ממש אתא, כי מנהגם היה להדליק מבחוץ ממש וכדמוכח ממתני' דגמל עובר ברשות הרבים דבנר חנוכה פטור, והתם ברשות הרבים ממש מיירי וכן פירש רש"י ז"ל לקמן, אלא הכי בעי למימר דלא סוף דבר מצותו בחוץ ממש, אלא ה"ה סמוך לחוץ מבפנים בענין שיכירו בני רשות הרבים

Pensez-vous que Rabi Yerouh'am et le Ritba expliquent Rachi de la même façon ? Ce qu'il dit vous convient-il avec le Rachi page כב étudié précédemment ?

רבינו ירוחם - תולדות אדם וחווה נתיב ט חלק א

פרש"י מבחוץ בפתח החיצון הסמוך לר"ה אבל הנרות מבפנים וי"מ מבחוץ ממש בר"ה ועתה נוהגין להדליקה מבפנים לפתח הסמוך לרשות הרבים ויש שנוהגין להדליקה מבפנים לפתח הסמוך לחצר משום דשכיחי גוים וגנבי' ועו' שאין רגילין לקבוע מזוזה לפתח הפתוח לרשות הרבים משום גוים שיטלו אותה ויש מזוזה לפתח הפתוח לחצר ויהיה מזוזה לימין ונר חנוכה בשמאל

Les mots du jour à apprendre :

En face	כְּנֶגֶד
Loi	חֹק
Chateau	גְּמֵל

Programme du Jeudi

Comme qui le Tour a-t-il tranché ?

טור אורח חיים הלכות חנוכה סימן תרעא

מניחה על פתח הסמוך לר"ה מבחוץ אם הבית פתוח לרה"ר מניחה על פתחו ואם החצר פתוח לר"ה מניחה על פתחו ואם הוא דר בעלייה שאין לו פתח פתוח לר"ה מניחה בחלון הסמוך לר"ה ובשעת הסכנה שאינו רשאי לקיים המצות מניחה על שולחנו ודיו

Ce que le Beit Yossef explique a-t-il une incidence pour quelqu'un de nos jours qui habite en étage et dont l'allée ouvre sur le domaine publique

בית יוסף אורח חיים סימן תרעא

ורבינו כתב כדברי התוספות דמצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ ולפיכך הוצרך לפרש דאם היה דר בעלייה מניחה בחלון הסמוכה לרשות הרבים בשאין לו פתח פתוח לרשות הרבים מיירי כלומר שאם היה פתח העלייה פתוח לרשות הרבים מניחה על הפתח ואם היה פתוח לחצר מניחה על פתח החצר שהוא פתוח לרשות הרבים אבל הכא מיירי כשהעלייה פתוחה לבית דהשתא כי מנח לה על פתח הבית או על פתח החצר לא מינכרא מילתא דמשום עלייה היא ולפיכך מניחה בחלון הסמוך לרשות הרבים

La réponse du Aroukh Hachoulh'an sur la bougie double concorde-t-elle avec l'avis du Beit Yossef ramené plus haut ? (optionnel)

ערוך השלחן סי' תרע"א אות י"ט

וכיון שעיקר המצוה היא משום פירסומי ניסא לכן צוו חז"ל שם שלא להדליקם בביתו בפנים וכך אמרו חכמים נר חנוכה מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ אם היה דר בעלייה מניחה בחלון הסמוכה לרה"ר ובשעת הסכנה מניחה על שולחנו ודיו ופירש"י [ד"ה מבחוץ] על פתח ביתו מבחוץ משום פירסומי ניסא ולא ברה"ר אלא בחצרו שבתיהן היו פתוחין לחצר עכ"ל כלומר דאי ס"ד ברה"ר הו"ל לומר על פתח חצרו מבחוץ ומדקאמר על פתח ביתו מבחוץ והבית פתוח לחצר ש"מ דבביתו קאמר והתוס' הקשו על זה מהא דאמר לקמן חצר שיש לו שני פתחים צריכה שתי נרות אך כבר כתבו הסמ"ג והגהמ"י [פ"ד אות ל'] בשם ר"י דלאו דווקא חצר קאמר שלא מצינו שנצטרך נרות בחצר אלא בבית שבביתו קאמר עכ"ל וכן מבואר מדברי הרמב"ם שם שכתב על פתח ביתו מבחוץ בטפח הסמוך לפתח על שמאל הנכנס לבית עכ"ל [ומה שהקשו התוס' ד"ה מצוה ממה שאמרו נר שיש לה שתי פיות עולה לשני בני אדם משמע לשני בתים ואם על פתח החצר הוי לזה מימין ולזה משמאל עכ"ל ותמיהני אטו לא משכחת לה בשני בתים זה לפנים מזה ויוצאין דרך פתח אחד לחצר וצ"ע

Les mots du jour à apprendre :

Argile	חָרֶס
Lin	פְּשֵׁתָן
Où ?	הֵיכָא

Bon Limoud sur Matmidim !